

Datum: 2018 - 02 - 22

Mottagare: EU/DG RTD (Directorate-General for Research and Innovation),
Näringsdepartementet, Utbildningsdepartementet, VINNOVA, Tillväxtverket och
Jordbruksverket,

Europaforum Norra Sveriges synpunkter på livsmedel inom ramen för FP 9

Europaforum Norra Sverige (EFNS) är ett nätverk för politiker på lokal och regional nivå från Norrbotten, Västerbotten, Jämtland och Västernorrland. EFNS är en mötesplats och kunskapsarena där EU:s politik analyseras och diskuteras i de avseenden där den berör norra Sverige. EFNS bevakar Europafrågor för att påverka EU:s lagstiftning, EU:s strategier och handlingsprogram samt EU:s budget. Syftet med EFNS är att tillvara ta norra Sveriges intressen både på den europeiska arenan och i förhållanden till den nationella nivån i frågor med ett tydligt europeiskt perspektiv.

Bakgrund och sammanfattning

EU:s strategi och program för livsmedelsexport är t.ex. ”*stöd till säljfrämjande åtgärder*”, och har tex. som mål att: ”*betona särdragen hos unionens jordbruksproduktionsmetoder, särskilt vad gäller livsmedelssäkerhet, spårbarhet, äkthet, märkning, näringsmässiga aspekter och hälsoaspekter, djurskydd, miljöhänsyn och hållbarhet, samt jordbruksprodukternas och livsmedlens egenskaper, särskilt i fråga om kvalitet, smak, mångfald och traditioner.*”

Regionala, nationella och EU livsmedelsstrategier syftar både till ökad livsmedelsproduktion och självförsörjningsgrad samt till ökad livsmedelsexport. I Sveriges nationella livsmedelsstrategi är det övergripande målet tex. att: ”*livsmedelsstrategin ska vara en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet*”. Samt att ”*den svenska livsmedelsexporten ska ges förutsättningar att öka för att möta efterfrågan på relevanta marknader*”.

Det överensstämmer även väl med nationella satsningar på ”Måltidsexport”, med syfte att ”*främja svensk måltidsexport eller ”gastronomiturism”, det vill säga att svensk mat och dryck ska vara en anledning för besökare att resa till Sverige. Samt syftet ”att utveckla näringslivet regionalt inom mat-, dryck- och måltidsupplevelser för att skapa en attraktiv svensk landsbygd med ökat antal arbetstillfällen*”

EFNS vill att detta område ska stärkas inom FP 9 - i synergier med ERUF för kapacitetsbyggande – och då i första hand med fokus på för EU:s glesbygdsregioner relevanta och breda FoU utmaningar för ökad och hållbar produktion och distribution, nya affärsmodeller, besöksnäringen och europisk samverkan för export och långsiktig utveckling och tillväxt i EU:s glesbygdsregioner.

Norra Sverige - liksom många regioner inom EU - har ett stort utbud av livsmedelsprodukter, som kommer från ren natur, har hälsoprofil, hållbara produktionsmetoder och hög kvalitet. Men ofta små kvantiteter producerade av SME (inkl. mikroföretag) i glesbygden och ofta okända produkter på den internationella marknaden och därmed låg export. Och inte heller etablerat som en unik tillgång - t.ex. internationell "gourmétrism" - för besöksnäringen i regionerna.

En samordnat EU strategi - i samverkan med t.ex. Enterprise Europe - och relevanta utlysningar inom FP 9 kan då bidra till förutsättningar för ökad produktion och export. Relevanta EU prioriteringar finns redan idag inom Horizon 2020 - men med lågt deltagande från livsmedelsföretag/SME i glesbygd - med relevans även inom FP 9, som tex:

“Agriculture and forestry. Agriculture and forestry have always had and maintain an important role for EU’s society: they supply reliable, healthy and nutritious food as well as feed and non-food products for a wide range of industries, shape and take care of our landscapes, provide public goods, and **keep the countryside alive by providing jobs.** Research activities and policies will help to cope with the three main challenges these sectors are facing today: securing viable food production in face of a growing world food demand; ensuring sustainable management of natural resources and climate action; and finally to **contribute to a balanced territorial development of the EU’s rural areas and their communities.**

Agri-food sector for a safe and healthy diet: Ensuring food security goes beyond securing a sufficient supply. It also requires social and economic access to safe and nutritious food. Food consumption has an impact on human health and the environment. The challenge is how to meet consumers' needs and preferences while minimising the related impact on health and the environment. Research and innovation will address food and feed security and safety, the **competitiveness of the European agri-food industry and the sustainability of food production, processing and consumption.** It will cover the whole food chain and related services from primary production to consumption”.

Samt “Main challenges for agriculture, forestry and food research” där projekt “are expected to help with” t.ex:

- **Empowering rural areas and supporting policies and rural innovation**
- Developing a sustainable and competitive agri-food industry

Och “In synergy, the EU *has set 'Fostering knowledge transfer and innovation in agriculture, forestry and rural areas'* as the first priority for **Rural development policy 2014-2020.** Rural development programmes will finance agricultural and forestry innovation through several measures which can support creation of operational groups, innovation services, investments or other approaches”.

Det är då även i linje med rekommendationer (“*to help address these challenges and realise future opportunities*”) i den nyligen publicerade OECD studien för NSPA regionen (norra Norge, Sverige och Finland) som att: “*better linking the region’s tourism strategy with*

neighbouring counties (including in Finland and Norway), and maximising tourism opportunities associated with agriculture and food production”

EFNS regionen

Regionens livsmedelsföretag samverkar t.ex. med Hushållningssällskapen, Handelskammarna och turistorganisationer. Samt med forsknings- och innovations”aktörer” (som Luleå tekniska universitet, Umeå universitet, Mittuniversitetet och Sveriges Lantbruksuniversitet). Med olika kompetenser inom t.ex. jordbruk, livsmedel, miljö, hållbarhet, besöksnäringar, hälsa, IKT, produkter och tjänster, SME och regional utveckling. Samt aktörer med affärs/export kompetens inom t.ex. nya affärsmodeller för SME och samverkan med Enterprise Europe.

EFNS förslag inför FP 9

- Att ett europeiskt innovationspartnerskap bör etableras för EU:s SME och organisationer inom livsmedel, med fokus även på utveckling och tillväxt i Europas glesbygdsregioner. Som då även kan bidra till att skapa förutsättningar för ökad inflyttning, produktion och export och därmed bidra till hela EU:s tillväxt och konkurrenskraft.
- Att EFNS regionen bör få Kommissionens stöd i arbetet med att koordinera samverkan med andra europeiska och internationella glesbygdsregioner, för innovationer och nya affärsmodeller för SME och mikroföretag, med relevans för hållbar livsmedelsproduktion, export och besöksnäringen.
- Att detta bör bli en prioritering och ”mission” inom ramen för i FP 9.

Antaget vid Europaforum Norra Sverige, Sollefteå, 2018-02-22

Erik Bergkvist (S) ordförande Europaforum Norra Sverige

Ewa-May Karlsson (C) Region Västerbotten

Harriet Classon (S) Region Västerbotten

Robert Uitto (S) Region Jämtland Härjedalen

Gunnar Hjelm (M) Region Jämtland Härjedalen

Thomas Andersson (C) Region Jämtland Härjedalen

Helena Öhlund (S) Norrbottens kommuner

Anders Josefsson (M) Norrbottens kommuner

Maria Stenberg (S) Norrbottens läns landsting

Erik Lövgren (S) Landstinget Västernorrland

Peder Björk (S) Kommunförbundet Västernorrland

Anders Gäfvert (M) Kommunförbundet Västernorrland